

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Satirer, 1720-42

Citation: Falster, Christian: "Satirer, 1720-42", i Falster, Christian: *Satirer, 1720-42*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1982, s. 12. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster05-shoot-idm140600520610288/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Satirer, 1720-42

Hovedværket i den latinske afdeling var dog ikke af fagvidenskabelig art, men en samling af korte, veloplagte essays om en mangfoldighed af emner, som han mødte dem under sin læsning eller hen ad dagen og vejen i Ribe – et kritisk-kunstnerisk arbejde af type som Holbergs *Epistler*. Under titlen *Amoenitates Philologicae* blev de udgivet et så fornemt sted som Amsterdam i årene fra 1729 til 32. Lægger man et gnidret skillingstryk af en af hans danske satirer ved siden af de tre statelige, smukt trykte bind og skuer hunden på hårene, forstår man bedre, at Falster kunne søge sin ære og anseelse på den latinske side!

Da han er langt mere fri og åbenhjertig på latin end på dansk, indeholder *Amoenitates* mangt og meget af betydning for satirerne. De citeres i det følgende – trods brug af den latinske titel – efter DSLs udgave af den danske oversættelse 1919-20, som Jørgen Olrik gav titlen *Lærdoms Iystgaard*.

4.

Af kilder til viden om Falsters liv og levned er den eneste samtidige den allerede nævnte latinske biografi: Hans Hansens tre små hæfter »*De vita et rebus Christiani Falsteri commentariolus*», I-III, Flensborg 1769-70. Da Hans Hansen var en af Falsters taknemmelige og beundrende elever, og da han siden blev hans medlærer i Ribe, er der grund til at antage, at hans oplysninger beror på meddelelse fra Falster selv. Den danske digtning interesserer latineren Hans Hansen sig ikke for: den omtales kun flygtigt som Falsters *carmina lingua vernaculâ*, d.e. digte på folkesproget, d.v.s. dansk, og der nævnes ingen titler.

Falster stod i udstrakt brevveksling med udenlandske fagfæller. Denne brevveksling, der naturligvis er på latin, opbevares nu på Det kgl. Bibliotek. N. M. Petersen har gennemgået den til brug for Falstersafsnittene i sin litteraturhistorie og har i dennes fjerde bind (1858) citeret relevante breve, ofte *in extenso*.

Under titlen *Falsteriana* udgav Chr. Bruun i 1869 Falsters danske brevveksling – en kilde af rang.

Endelig har Bjørn Kornerup i andet bind af sin »*Ribe Katedralskoles Historie*« (1952) s. 120-239 givet en skildring af skolemanden Falster så grundig, så smuk og levende, som det kan gøres, og da skolemanden er en så væsentlig del af den hele Falster, bliver Kornerups veldokumenterede redegørelser en hovedkilde også for den, der beskæftiger sig med digteren Falster.

5.

Christian Falster blev den første her i landet, der lod teologien ligge for at vælge filologien som studium og skolearbejdet som endelig og eneste livsgerning. Han bandt sig til skolen, medens teologerne, der blot tjente »for promotion«, som det hedder i en bekendtgørelse, kunne gøre sig fri af det dårligt betalte arbejde og flytte over i et godt præstekald. Rektorerne, der var biskoppernes underordnede og ikke synderligt ansete, gik også den vej.

Valget af skolen blev Falsters skæbne. Set fra vor tid var det et naturligt udslag af den differentiering og specialisering, som udviklingen mod et mere kompli-